

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

מצוה שאני. והי מרכיני נמי בפרק כ"ג בסנהדרין (דף ט:)
גבי מלך דמתן לא חולץ ולא חולצין לאשמו רבי יהודה
אומר אם רצה לחלוץ וליכנס וכו' לעוב איני והאמר רב אשי וכו'
ומשי מזה שאני ומשיא לרי' אמאי לא משיי הכי בפרק שני דמכות

כ א מ"י פ"ב מהלכות
 הגיגה הלכה ד' סנה
 עקיף רל:
כד ב מ"י ט"ז הל' ג:
כה ג מ"י פ"ו מהל' ת"ת
 הל' ו' עוש"פ י"ד
 סימן דמ' עקיף יד:
כו ד מ"י פ"ב מהל'
 מלכים הלכה ג:
כז ה ע"ן כ"ט ירו"ש סימן
 נה שריש א"ח במזן
 שריש מלכות:

מלך: והמלך עומד
אגריפס המלך עמד
עומד מכלל דיושב
בבירה אלא למלכי
יבא המלך דוד וישב
בבירה

דשפיר עבר האמר
שיא שמואל על כבודו
עברה תמלו הדורות חת מעשה
ומלא כפן טובה: **לכילי**. לשון
כלה (תהלי קיום). שמתחלה
לשמות בין תדיר: **ופליגה**. הא דריש
לקס דאמר להמיו לעשו מתכון
לומר לו ראוי פניך כדלות פני וגו'
פליגה דכרבי לוי דאמר לו להמיו
לשון עברה תמלו הדורות חת מעשה

אמר ר' שמעון בן
אגרופה של חנופה

על גלות יבניה וכני הקודש שגור עמו
בעוד שנתיים ימים אני משיבם אל
המקום הזה אמן כי נאמר כי' תשוב

[illegible]

כלה זה זה לפי מלך ישראל אמרו
עליו על אגריסם המלך שעבר לפני
ההלה וצנחמו צמחיים וקא פריך
מכלל דשפיר עבד והאמר רב אשי
ו' ומשני פרשת דרכים הוה וזמלא
ללא משני מזהו שאני ותו איכא למיתמה
והא היה גופיה דרב אשי מיירי
במקום מזהו דמטיקרא אמרי' אפי'
למ"ד הרב שמחל על כדורו כדורו
מזהו נשיא שמחל על כדורו אין כדורו
מחול ומותבי ליה מעשה דרבי אליעזר
ורבי יהושע ורבי דקוק שזיו מסובין
בבית המעשה ננו של ר"ג דרבי וזיה
ר"ג עומד ומשקע עליהו ור' אלף
ר' אומר רבי אמר אמר רב אשי
למ"ד אפי' נשיא שמחל על כדורו
היינו רבי יהושע שקבל הכוס מדין
גמליאל וכן רבי (אלעזר) דקוק
שמחל על כדורו אין כדורו מחול
משמע אפילו במקום מזהו דומיא
דנשיא כההוא מעשה דרבן גמליאל
היה קטורה מזהו ומחל על כדורו
בצביל כדור חכמים אורחין שזיו
מסובין כסעוהו עליהי דלאברהם
אמר והוה עומד עליהם אלנח דאפי'
במקום מזהו אמר רב אשי אין כדורו
מחול ונראה למרן דדוקא הכא שייך
למיתמר מזהו שאני דמחול על כדורו
משום כדור התורה שהוא כדור
הכינה וכו' היה דפקר כדן גדול
(וסהדרין יע) דחולן או מיכס מחול
על כדורו כדי לקיים מצות מלך
ועלמים ומראה נעלמו שאימם כינה
עליו אל היה דכמויות (דף ק"ו) ופי'
דקדוקיהו (דף ל"ג) שמחל על כדורו
כדי לחלוק כדור לבשר ודם כגון
כללה ות"ס כזה גזירת הכתוב הוה
שאני מחול אפי' במקום מזהו שרי
מצות כיכר עמי שכן לרימ' לעשות
צו למלך כדור גדולה ממאות כיכור
שחייב המלך לנהוג כזה שהרי גם
עליהן אמרה תורה שום תשים עליך
מלך שמהא אימנו עליך ואל אימנך
לעליו נחלל דמה שמחל מכדורו לית
מזהו: **אורח** היום נתחייבו שונאי
ישראל ב"ה. יושלמי תני רבי
נחמיה דרבי גמליאל אומר הרבה
היו חכמים וזמני נוח ויהונתן וכו'

וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ יוֹד וַיֵּשֶׁב
לִפְנֵי יי וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי
אֲדֹנָי אֱלֹהִים וְנָתַן כִּי
הִבְיָאתָנִי עַד הַלֵּךְ:

שמואל ב' ו'
 2. שום תשים עליך מלך
 אשר יבחר יי' אלהיך בו
 3. מקרב אחיך תשים עליך
 מלך, לא תוכל לתת
 עליך איש נכרי אשר לא
 יהיה אחיך: ודברים יט טו
 4. לא יקרא עוד לנבל
 דב, ולכילי ודא יאמר
 5. ישעיה לז ה'
 6. ויאמר נעקב אל נא
 אם נא מצאתי יי' בעיניך
 7. לקחת ממתי מירי כי
 לא כן קראתי מיד כראת
 8. גי' ואלהים יתעצב:

בְּרֹאשִׁית לֵג י
 4. וְתַנְפִּי לֵב יִשְׁמֹעַ אָף
 לֹא יִשְׁרֹעַ כִּי אֶקְרָם:
 אֵיזֹב לוֹ י
 5. אֲמַר לְרָשָׁע צְדִיק
 אֲתָה יִקְבְּדֵ עַמִּים

זעמודו לאמים:
משלי כד כד
". מה אקב לא קבה אל
מה אזעם לא זעם יי:

במדבר כג ח
וַיֹּאמֶר יְיָ לְהַשְׁמִיט גוֹיִם
בְּנֶגֶד וּשְׁנֵי לְאֻמִּים
וּמִמֶּנּוּ וּמִדָּבָר וּמִלֵּאמָה

זלאם יאמץ ורב יעבד
בעיד: בראשית כה כג
הוי האמרים לרע טוב

לְטוֹב רָע שְׁמִים חֲשֵׁךְ
לְאֹר וְאֹר לְחֲשֵׁךְ שְׁמִים
זֶר לְמִתּוֹק וּמִתּוֹק לְמֶר:
יִשְׁעִיהוּ ה' ב'

11. ויאמר ירמיה הנביא
זמן כן יעשה יי יקם יי
את דבריו אשר נבאת
לעמך בלוי בית יי וכל

וְגִלְיָה מִכְּבֵּל אֶל הַמָּקוֹם
זָדָה יִרְמְיָהוּ כֹחַ וְ

דבר תמורה לומר אם היה ראוי למצניח המורה כיון דלמנו יהיה משיב
אלהם עונם גדול (ו) ופירש ר"י אע"ג דלמחר בפרק מלות חליה (יג)
וגבי אושפיכניה דבר אלא ע"כ אהבה אם יהיה אנו משיבאל מקרב
למנהיג שדרתו במחל דרשנין אום תשים עליה מן מקרב אחיך מן
דליתא שדרתו אבל מחר ושהו עליו מקרב אחיך תשים עליה מן
משיבאל וזו יהיה התוספה שמלך צורוע שלא כדון תורה והודו לו ויהי
התוספה בדבר עבירה שמוקף לחבירו ממנה ירחמו מפניו ואינו חייב
לדעשה יוספין בגמרא אין נדחקין מן המזבח תביא אום תשים עליה
דינין ומכין בנעושות מ"ל מקרב אחיך תשים עליה מן מקרב

בל המהותה לחבירו. יש לפרש שלא במקום סכנה אבל * במקום
לארעה דישראל לזו צהדיה מרי בני מחזאי קם חד שמטיה
השמיטה כי אחא לקמיה דרבי יוחנן אמר ליה דלמא ח"ו אחזקיה

הדרן עלך אלו נאמרין

ל אלה מאוס דוילא מילחא כמו שפירש"י יסתייבו על חפז מועט
(ק). ובפרק החולץ (סס מה) גבי רב מרי דמנייה רבא אפורסי דבבל
דין קרינן (קדושין קד ע"ג) היינו דוקא בזה ששאלו ושוררת בעלמא
ומה קרינא ביה למקדא אחין ש"מ דבעינן דבו מקדב אחין קאמ קאמ
דפריה קרינא ע"ש מלך עד שיהא ממש מקדב מונע מאחיו ואחיו
אין צדק נהי שלא יוכלו למחות היה להן לשחוק ולא להחזיקו וזהו עונש
על איחוי הקדיש ופשוט עין שנעמלה חליו איהו וזהו בירושלמי
מלך אחין לי אלה מלך מנין לרבותו שוטרי הכריסו ונבא דקדק וסופרי
השמיטתו ויהי לא יחיה אלא כן בירבורים שחבדי:

סכנה מותר כי ההיא דפרק ארבעה נדרים (דף כג.)¹ עולא אול
חבריה אמר ליה לעולא יאות עבדי אמר ליה איך ופרע לו בית
ידי עובדי עבירה א"ל רבי יוחנן נפשוך האלמא: